

Dosarul nr. 3-145/24 (2-24119387-02-3-22102024)

HOTĂRÂRE
În numele legii

24 octombrie 2024
Chișinău

mun.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al
Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:

Președintele judecătorul Judecătorii Grefier	completului,	Mîra Ghenadie Braga Angela și Sîrbu Victoria Negrei Corina
---	--------------	--

examinând, în ședință de judecată publică, în ordinea contenciosului administrativ, acțiunea înaintată de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova către Comisia Electorală Centrală, cu privire la anularea actului administrativ individual,

C O N S T A T Ă :

Pretențiile reclamantului:

La data de 22 octombrie 2024 reclamantul Partidul Comuniștilor din Republica Moldova s-a adresat cu o acțiune în contencios administrativ către Comisia Electorală Centrală, anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3128 din 19.10.2024 cu privire la sesizarea nr. CEC-10RR/1 din 14.10.2024.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, pe data 19 octombrie 2024 Comisia Electorală Centrală a aprobat hotărârea CEC-nr. 3128 cu privire la sesizarea nr. CEC-10RR/1 din 14 octombrie 2024.

Potrivit părții dispozitive ale hotărârii, Comisia a decis următoarele:

1. *Se admite parțial sesizarea înregistrată sub nr. CEC-10RR 1 din 14 octombrie 2024 a reprezentantului participantului la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024, Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate ”*

2. *Se respinge cererea în partea ce vizează acțiunile concertate ale Partidului Comuniștilor din Republica Moldova și candidatului la funcția de*

Președinte al Republicii Moldova, domnul Vasile Tarlev, la plasarea materialelor de agitație electorală.

3. Se aplică Partidului Comuniștilor din Republica Moldova sancțiunea avertismentului pentru încălcarea prevederilor art. 70 din Codul electoral nr. 325/2022, art. 7 și 9 din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate și pct. 19 din Regulamentul privind modul de furnizare, distribuire și difuzare a publicității politice, electorale și a mesajelor de interes public, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1155/2023.

4. Se aplică Partidului Comuniștilor din Republica Moldova sancțiunea avertismentului pentru utilizarea contrar destinației a mijloacelor din contul „Fond electoral”, respectiv încălcarea pct. 64 din Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1185/2023.

5. Se aplică Partidului Comuniștilor din Republica Moldova sancțiunea complementară de privare de alocații pe un termen de 4 luni, începând cu luna noiembrie 2024.

6. Hotărârea se remite Inspectoratului General al Poliției pentru constatarea și examinarea acțiunilor prin prisma art. 50 alin. (2) din Codul contravențional nr. 218/2008 pentru încălcarea art. 70 din Codul electoral nr. 325/2022, art. 7 și 9 din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate și pct. 19 din Regulamentul privind modul de furnizare, distribuire și difuzare a publicității politice, electorale și a mesajelor de interes public, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1155/2023.

7. Hotărârea se aduce la cunoștință participanților la procedura administrativă.

8. Prezent a hotărâre intră în vigoare la data adoptării, se publică pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale și poate fi contestată în decurs de 3 de zile, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Chișinău (adresă: str. Teilor, nr. 4, mun. Chișinău).

Ab initio, actul administrativ contestat ca destinatar este Partidul Comuniștilor din Republica Moldova a cărui drepturi sunt afectate prin aplicarea sancțiunii electorale, interzicerea difuzării materialelor electorale, fapt care a afectat dreptul de efectuare a agitației electorale, cu încălcarea dreptului fundamental la alegeri libere și dreptul de a fi ales, precum și cu aplicarea sancțiunii de privare a dreptului de a primi alocații bugetare pe un termen de 4 luni.

Consideră reclamantul că, concluziile și alegațiile Comisiei Electorale Centrale sunt ilegale, neîntemeiate iar actul administrativ contestat încalcă flagrant drepturile fundamentale la libertatea de exprimare, dreptul la alegeri libere și dreptul la asociere.

În motivarea sa, reclamantul indică că, autoritatea pârâtă a acceptat alegațiile nefondate din sesizarea participantului la referendum PAS cu privire la ilegalitatea materialelor publicitare ale PCRМ, în special cu privire la conținutul acestora. CEC a considerat că mesajele de agitație împotriva referendumului republicat constituțional dintr-un material publicitar sunt defăimătoare, nu corespund adevărului, astfel fiind apreciate ca ilegale și interzise.

Totodată, menționează reclamantul că, CEC s-a autosesizat și a examinat un alt material publicitar al PCRМ, prin care s-a considerat că unele mesaje negative împotriva actualei guvernări, în contextul agitației împotriva referendumului republican constituie participare ilegală la campania electorală prezidențială, astfel, fiind considerat că s-au încălcat normele legale privind finanțarea campaniei electorale, cu aplicarea unei sancțiuni grave ce ține de privarea de alocații bugetare pe termen de 4 luni.

Pârâtul a stabilit că materialele de agitație electorală ale PCRМ contravin prevederilor art. 70 din Codul electoral, art. 7 și 9 din Legea cu privire la publicitate și pct. 19 din Regulamentul CEC privind modul de difuzare a publicității politice (nr. 1155/2023). Deasemenea, pârâtul a stabilit încălcarea pct. 64 din Regulamentul privind finanțarea campaniilor electorale din motiv că a difuzat, a cheltuit mijloace din fondul electoral pentru materiale care, în opinia CEC nu avea dreptul să le comande și distribuie.

Susține reclamantul că, aceste concluzii ale CEC sunt arbitrare și nefondate, iar prevederile legale au fost interpretate și aplicate greșit, în contradicție cu speța examinată. Toate materialele de agitație electorale ale PCRМ au fost realizate în strictă conformitate cu prevederile legale achitate din fondul electoral și declarate în modul corespunzător.

Conținutul mesajelor din materialele electorale corespunde prevederilor art. 1 și 70 al Codului electoral, fiind deasemenea, protejate de prevederile art. 10 al Convenției Europene și art. 32 din Constituția Republicii Moldova.

Art. 1 din Codul electoral prevede expres că agitația electorală reprezintă - apeluri, declarații, precum și acțiuni de difuzare a informației care au scopul de a-i determina pe alegători să își dea votul pentru unii sau pentru alți concurenți electorali sau pentru una dintre opțiunile la referendum.

Art. 70 alin. (1) din Codul electoral prevede că cetățenii Republicii Moldova, partidele politice, blocurile electorale, candidații și persoanele de încredere ale candidaților au dreptul de a supune discuțiilor libere și sub toate aspectele programele electorale ale concurenților electorali, calitățile politice, profesionale și personale ale candidaților, precum și de a face agitație electorală în cadrul adunărilor, mitingurilor, întâlnirilor cu alegătorii, prin intermediul mass-mediei, prin expunerea de afișei electorale sau prin intermediul altor forme de comunicare.

Alin. (2) al articolului menționat, într-adevăr prevede posibilitatea unor restrângeri a dreptului la agitație în anumite condiții strict stabilite. Dar cazul descris în speță nu se încadrează situația de a impune astfel de restricții. Mai mult ca atât, asemenea restricții nu pot fi impuse fără respectarea procedurii legale de constatare corespunzătoare.

Autoritatea pârâtă eronat a stabilit în acest caz aplicarea prevederilor art. 7 și 9 din Legea cu privire la publicitate, în primul rând aceste prevederi poartă un caracter general, iar aplicarea lor poate avea loc doar în perioada extraelectorală, în perioada electorală condițiile aplicabile sunt – Codul electoral.

Menționează că, chiar dacă se aplică direct legea cu privire la publicitate atunci, procedura de constatare și stabilire a încălcării nu ține de Comisia Electorală Centrală. Mai mult ca atât, materialele publicitare ale PCRМ corespund prevederilor art. 9 din Legea menționată.

Art. 50 din Lege prevede că controlul privind respectarea legislației cu privire la publicitate se realizează de către: Consiliul concurenței; Consiliul audiovizualului; Poliție.

Răspunderea contravențională pentru încălcarea legislației cu privire la publicitate este prevăzută la art. 364 al Codului contravențional.

Conform art. 400 alin. (1) al Codului contravențional, Ministerul Afacerilor Interne este agentul constatatator în cadrul contravențiilor prevăzute de art. 364 alin. (10) și nicidecum nu Comisia Electorală Centrală.

Organul de poliție, într-adevăr a informat CEC despre inițierea unui proces contravențional cu privire la difuzarea unor materiale publicitare. În același timp, nu există nici o decizie definitivă de sancționare a reclamantului, o decizie care ar stabili încălcarea legii cu privire la publicitate.

În acest sens, orice referire la Legea cu privire la publicitate este irelevantă și nefondată.

Ce ține de prevederile regulamentului CEC privind difuzarea publicității politice menționează reclamantul că, în genere nu este clar care este încălcarea pct. 19 din Regulament. Toate condițiile din acest regulament sunt îndeplinite iar pârâtul nu a explicat în ce constă încălcarea.

Art. 98 alin. (4) al Codului electoral prevede expres că, acțiunile ce țin de garantarea exercitării dreptului la libera exprimare, precum și a unui echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare, apărarea onoarei și demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie, înaintate în perioada electorală se examinează de instanța de drept comun conform Legii nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, în termenele prevăzute la art. 100.

Astfel, în caz de dezacord cu unele mesaje în conținutul unor materiale publicitare, unica autoritate competentă de a examina astfel de contestații este doar instanța de judecată. Doar instanța de judecată, în termenele stabilite de art. 100 al

Codului electoral este în drept să stabilească dacă aceste materiale corespund prevederilor legale cu privire la libertatea de exprimare. Autorul contestației nu a respectat procedura stabilită de Legea nr. 64/2010.

Consideră că, în acest sens Comisia Electorală Centrală și-a depășit grav competența, substituindu-se instanței de judecată și stabilind încălcarea legislației privind libertatea de exprimare.

Cu privire la presupusa încălcare a pct. 64 din Regulamentul CEC privind finanțarea campaniilor electorale (nr. 1183/2024) menționează că materialele de agitație electorală ale PCRМ corespund întru totul prevederilor legale privind finanțarea campaniei electorale. PCRМ este oficial înregistrat în calitate de participant la referendum, are deschis cont bancar cu mențiunea ”fond electoral”. Toate cheltuielile pentru tipărirea materialelor electorale se efectuează exclusiv din acest cont cu declararea acestora la Comisia Electorală Centrală.

Acuzațiile CEC, precum că unele din materiale electorale nu corespund cerințelor privind conținutul lor sunt deducții subiective ale pârâtului care nu sunt probate sau constate prin nici un act judecătoresc.

În acest sens, reiterează reclamantul că, doar instanța de judecată, luând act de art. 98 alin. (4) poate stabili dacă conținutul unui material publicitar încalcă dreptul la libera exprimare. Comisia Electorală Centrală ar putea interzice difuzarea unor materiale sau sancționarea pentru aspecte financiare doar după ce instanța de judecată ar stabili că acestea nu corespund legii.

Nu poate un organ electoral să se substituie instanța de judecată și să-și atribuie ilegal competențe, de organizare, constatare, sancționare și executare în aceleași timp. Ar fi alogic și contrar principiilor unui proces echitabil. Anume pentru a exista reguli clare, legiuitorul a stabili competența jurisdicțională distinctă la art. 98 din Codul electoral.

Totodată, chiar dacă este evident că CEC și-a depășit grav competența și nu putea stabili aceste presupuse încălcări, totuși va argumenta că nu există divergențe legale iar materialele reclamantului corespund prevederilor legale.

Precizează reclamantul că, Partidul Comuniștilor din Republica Moldova ca participant la referendum a fost înregistrat cu opțiunea „NU”. Codul electoral permite efectuarea de agitație electorală atât ”pro” cât și ”contra” (art. 1 și 70 CE). Orice agitație electorală permite discutarea tuturor calităților oponentilor săi. În cazul referendumului are tot dreptul de a discuta despre avantajele sau dezavantajele opțiunii la referendum.

Ce ține de sloganele anti referendum, acestea sunt slogane politice și electorale care reprezintă un punct de vedere și o judecată de valoare. Impunerea unor limite în dreptul la libera exprimare este inadmisibilă. În sloganele reclamantului, acesta nu îndeamnă la război sau ură. Sloganele reclamantului doar ridică unele problematici care urmează a fi discutate.

În același sens, concluzia CEC precum că PCRМ face agitație electorală împotriva unui concurent electoral nu este întemeiată. PCRМ a criticat dur un politician care este autorul acestui plebiscit.

Concluzia că au fost folosite mijloace financiare contrar scopului sunt discreționare și contrare circumstanțelor cauzei. Deci, este evident că CEC a aplicat total eronat legea și aplicat sancțiuni ilegale față de partid.

Prin interzicerea difuzării unor materiale electorale de agitație, comandate și achitate, sechestrarea acestor materiale, aplicarea de sancțiuni pentru conținutul acestor materiale cu depășirea competenței pârâtului a admis încălcarea dreptului fundamental al libertății de exprimare.

Prin privarea de mijloace financiare pe o perioadă de timp pentru încălcări inexistente și abuziv, CEC limitează dreptul la asociere a PCRМ, drept garantat de art. 11 al CEDO și art. 41 din Constituție.

Art. 11 protejează asociațiile împotriva ingerințelor nejustificate ale statului, care implică, de regulă, refuzul înregistrării unei asociații sau dizolvarea unei asociații, dar pot lua și alte forme care împiedică o asociație să își desfășoare activitățile (de exemplu, prin inspecții sau restricții privind finanțarea) (a se vedea Yordanovi împotriva Bulgariei, 2020).

Pârâtul, fiind lipsit abuziv de sute de mii de materiale electorale, sancționat dur financiar pentru presupuse încălcări este lipsit de dreptul de a participa, în condiții echitabile în alegeri sau referendum, ca subiect electoral.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în art. 9 alin. (2), art. 10 alin. (2), art. 11 alin. (2) și art. 2 din Protocolul nr. 4 la CEDO, stabilește posibilitatea restrângerii drepturilor: Exercițarea dreptului nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, menținerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, protecția sănătății sau a moralei, ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

Așadar, potrivit actelor internaționale, restrângerile și derogările sunt admisibile

dacă:

a) sunt necesare într-o societate democratică și sunt prevăzute expres de lege;

b) se impun pentru a proteja securitatea națională, ordinea, sănătatea sau morala publică, drepturile și libertățile celorlalți;

c) sunt stabilite exclusiv în vederea favorizării binelui general într-o societate democratică;

d) sunt impuse pentru membrii forțelor armate și poliției.

Prin prevederile alin. (1) al art. 54, legiuitorul constituant a statuat că în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua

drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. Această normă constituțională protejează dreptul în substanța sa și prescrie fără echivoc că, odată declarat în Constituție, dreptul nu mai poate fi suspendat sau anulat.

De fapt, norma constituțională consacră un principiu potrivit căruia un drept constituțional obținut nu mai poate fi suprimat sau diminuat prin legi organice sau alte acte normative.

Pentru determinarea mai clară a prevederilor constituționale cuprinse în alin. (1) al art. 54 se impun o serie de precizări. Norma constituțională admite restrângerea exercițiului drepturilor și libertăților fundamentale în următoarele condiții:

1. Ingerința trebuie să fie prevăzută de lege. Deoarece nu se precizează prin ce fel de lege, dispoziția constituțională trebuie interpretată astfel:

a) restrângerea exercițiului unui drept prevăzut expres și clar de Constituție sau al unui drept stabilit prin lege organică se efectuează prin lege organică;

b) restrângerea unui drept stabilit de o lege ordinară se efectuează prin lege organică sau ordinară.

2. Ingerința corespunde normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional în acest sens, restricția trebuie să fie compatibilă cu reglementările celor mai importante instrumente universale în domeniul protecției drepturilor omului, cum sunt: Declarația Universală a Drepturilor Omului, Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

3. Ingerința constituie o măsură necesară într-o societate democratică. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, termenul necesar implică existența unei nevoi sociale imperioase. Întrucât statele au îndatorirea de a garanta respectarea drepturilor și libertăților, acestora li se recunoaște și o anumită marjă de apreciere, fie că este vorba despre legislatorul național, fie de alte organe ale statului, inclusiv de instanțele judecătorești, chemate să interpreteze și să aplice prevederile legislației în vigoare.

4. Ingerința trebuie să fie proporțională scopului urmărit. Luând în considerație faptul că natura restrângerii este criteriul după care se apreciază proporționalitatea acesteia, este importantă ideea că restrângerea trebuie să se facă în favoarea interesului general, adică să existe circumstanțe în care restrângerea nu ar afecta interesul general, ci i-ar aduce beneficii.

Mai sunt de menționat o serie de principii și considerații de care trebuie să se țină cont la aplicarea alin. (2) din art. 54 al Constituției:

Restrângerea nu trebuie să fie discriminatorie (pe motive de rasă, sex, religie, limbă sau origine socială). Consideră însă că ar putea exista o restrângere justificată și legală în legătură cu apartenența politică a unei persoane, atunci când

partidul acesteia este interzis sau limitat în acțiuni, deoarece pune în pericol ordinea de drept sau morală.

Pe lângă restrângerile analizate, există anumite restrângeri formulate chiar în conținutul drepturilor și al libertăților fundamentale (art. 32 alin. (2); art. 34 alin. (3); art. 41 alin. (7) din Constituție).

Restrângerile trebuie să vizeze întotdeauna un drept determinat sau lesne determinabil și să nu afecteze exercitarea altor drepturi sau libertăți.

Analizând tot contextul în care au fost depusă acțiunea civilă, reclamantul constată că pârâtul nu a îndeplinit cerințele prevăzute de art. 54 din Constituție, referitor la necesitatea restrângerii dreptului la acces la justiție, la opinie, întrunire, asociere și alegeri.

La examinarea contestației PAS în ședința CEC au fost încălcate toate procedurile posibile de transparență, echitate și legalitate.

Ședința CEC nu a fost una deschisă, un caz fără precedent când o ședință CEC este declarată închisă fără vreun motiv plauzibil și contrar regulamentului său de activitate. Dosarul administrativ a fost pus la dispoziție în ultimul moment, fără a avea posibilitate de a pregăti poziția de apărare corespunzătoare. În ședința CEC doar s-a aflat de alte careva sesizări din partea poliției, despre niște procese verbale de care nici nu cunoștea etc. Nu a fost acordat timp suficient de a face cunoștință cu toate materialele dosarului.

Astfel, organul electoral, în procesul adoptării actului administrativ individual defavorabil contestat a omis unele principii ale examinării oricărei proceduri în fața unei autorități cu drept de decizie, producătoare de efecte juridice – principiul disponibilității și principiul egalității armelor, fiind elemente esențiale al dreptului la un proces echitabil.

Or, adoptarea unei hotărâri, fără a se lua în calcul argumentele prezentate de către reclamant, reprezintă un tratament discriminatoriu, inequitabil. Pârâtul a ignorat prevederile imperative legale care prevăd care sunt propriile competențe legale în examinarea conținutului unui material publicitar, și-a atribuit competența instanței de judecată și a aplicat față de pârât restricții care nu sunt prevăzute de lege și anume - interzicerea difuzării materialelor de publicitate electorală.

Tot pârâtul a inventat o nouă restricție care este prevăzută de lege – ce poate sau ce nu poate face un participant la referendum dacă există două scrutine electorale concomitente.

Prin adoptarea unui act administrativ individual defavorabil care nu este prevăzut de lege pârâtul a sfidat grav principiul legalității garantat de art. 1 din Constituție.

Consideră reclamantul că, autoritatea pârâtă în prezenta cauză și-a depășit competența legală, a aplicat prevederi legale irelevante și a adoptat un act neîntemeiat și ilegal, a demonstrat părtinire și abordare discreționară, a fost

încălcat grav dreptul unui subiect electoral la o campanie echitabilă, au fost sfidate principiile fundamentale ale dreptului la alegeri libere, libertatea de opinie, de asociere etc.

Totodată, potrivit acțiunii reclamantului Partidul Comuniștilor din Republica Moldova a solicitat aplicarea în prezenta cauză a prevederilor Convenției Europene și jurisprudenței CEDO.

Pe motivele sus enunțate, solicită reclamantul admiterea cererii de chemare în judecată.

La data de 23 octombrie 2024 Comisia Electorală Centrală a depus referință asupra acțiunii Partidului Comuniștilor din Republica Moldova.

În motivarea referinței a indicat Comisia Electorală Centrală la faptul că, argumentele de fapt și de drept invocate de reclamant sunt declarative, iar hotărârea nr. 3128 din 19 octombrie 2024 „Cu privire la sesizarea nr. CEC-10RR/1 din 14 octombrie 2024” întemeiată și justă pentru motivele de fapt și de drept arătate în aceasta.

Astfel, în procedura administrativă de examinare a sesizării Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”, înregistrată la Comisie sub nr. CEC-10RR/1 din 14 octombrie 2024, asupra unui material de agitație electorală cu textul „Uniunea Europeană înseamnă război; Uniunea Europeană înseamnă Organizația Tratatului Atlanticului de Nord; Uniunea Europeană înseamnă distrugerea Constituției noastre; Uniunea Europeană înseamnă propagandă LGBT; Țara va pierde neutralitatea, suveranitatea și statalitatea; Moldovenii vor muri în punctele fierbinți sub steagurile NATO”, confecționat și distribuit de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova în calitate de participant la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024, Comisia a constatat că acesta contravine art. 7 din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate, art. 70 alin. (3) și (14) din Codul electoral nr. 325/2022 și Avizului nr. 1 din 16 aprilie 2024 al Curții Constituționale a Republicii Moldova.

Așadar, pe acest capăt de cerere, Comisia a concluzionat că materialul de agitație electorală nu poate fi considerat admisibil în campania electorală, fiind contrar normelor menționate supra. În consecință, conform pct. 3 din partea dispozitivă a hotărârii contestate, Comisia a decis aplicarea sancțiunii sub formă de avertisment pentru încălcarea prevederilor art. 70 din Codul electoral nr. 325/2022, art. 7 și 9 din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate și pct. 19 din Regulamentul privind modul de furnizare, distribuire și difuzare a publicității politice, electorale și a mesajelor de interes public, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1155/2023.

Totodată, la etapa cercetării stării de fapt, Comisiei Electorale Centrale i-a devenit cunoscut un alt material de agitație electorală confecționat la comanda Partidului Comuniștilor din Republica Moldova, cu titlul „Moldova e în pericol,

Poporul îi va fi răpit pământul”. Despre materialul în cauză Comisia a fost sesizată de Direcția de poliție a mun. Chișinău, fiindu-i solicitată examinarea acestuia în limitele competenței materiale.

În temeiul art. 80 alin. (1) din Codul administrativ nr. 116/2018, Comisia a dispus conexarea procedurilor de examinare a sesizărilor și examinarea printr-o singură hotărâre.

Astfel, prin hotărârea contestată, Comisia a constatat că materialul de agitație electorală „Moldova e în pericol: Poporului îi va fi răpit pământul” conține și apeluri/îndemnuri împotriva unui candidat la alegerile prezidențiale, în cadrul unui proces electoral în care Partidul Comuniștilor din Republica Moldova nu este înregistrat în calitate de concurent electoral și nu dispune de dreptul de a desfășura agitație. Ori, potrivit art. 70 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022, cetățenii Republicii Moldova, partidele politice, blocurile electorale, candidații și persoanele de încredere ale candidaților au dreptul de a supune discuțiilor libere și sub toate aspectele programele electorale ale concurenților electorali, calitățile politice, profesionale și personale ale candidaților, precum și de a face agitație electorală în cadrul adunărilor, mitingurilor, întâlnirilor cu alegătorii, prin intermediul mass-mediei, prin expunerea de afișe electorale sau prin intermediul altor forme de comunicare.

Totodată, pct. 23 din Regulamentul privind particularitățile de înregistrare a participanților la referendum, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1201/2023, prevede că subiecții care nu se înregistrează ca participanți la referendum nu pot desfășura activități de agitație electorală în vederea susținerii sau nu a referendumului, precum și de promovare a neparticipării la referendum (de a boicota referendumul).

Prin urmare, obiectul acțiunilor și materialelor de agitație electorală în calitate de participant la referendumul republican constituțional nu poate să constituie concurentul electoral la alegerile prezidențiale, ci avantaj ele/dezavantaj ele referendumului, promovarea participării sau neparticipării la acesta. În caz contrar, acestea reprezintă acțiuni de agitație electorală ce vizează alegerile prezidențiale pentru care Partidul Comuniștilor din Republica Moldova nu a deținut și nu deține această calitate.

Suplimentar, Comisia a constatat că materialul de agitație electorală cu titlul „Moldova e în pericol: Poporului îi va fi răpit pământul” nu cuprinde caseta cu informația privind specificația tehnică, contrar pct. 19 din Regulamentul privind modul de furnizare, distribuire și difuzare a publicității politice, electorale și a mesajelor de interes public, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1155/2023.

Din aceste considerente, Comisia a decis aplicarea sancțiunii sub formă de avertisment în conformitate cu pct. 4 din partea dispozitivă a hotărârii contestate.

Reclamantul menționează că acțiunile ce țin de garantarea exercitării dreptului la libera exprimare, potrivit art. 98 alin. (4) din Codul electoral nr. 325/2022, se examinează de către instanța de judecată, și nu de către Comisia Electorală Centrală.

Conform art. 27 lit. a) din Codul electoral nr. 325/2022, în perioada electorală, Comisia Electorală Centrală supraveghează executarea prevederilor Codului electoral și ale altor acte normative care conțin dispoziții referitoare la desfășurarea alegerilor.

Totodată, art. 102 alin. (2) din același cod statuează că, pentru încălcarea actelor normative în domeniul electoral, Comisia Electorală Centrală, din oficiu sau în temeiul cererii formulate de o altă autoritate competentă ori la cererea contestatarilor, poate aplica sau solicita aplicarea unei sancțiuni de bază sau complementare prevăzute de acesta, printre care avertismentul.

Mai mult ca atât, art. 98 alin. (4) din Codul electoral nr. 325/2022 vizează de fapt acțiunile de apărare a onoarei și demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie ce au loc între concurenții electorali, care sunt în competența exclusivă a instanței de judecată. Pe când constatarea Comisiei se referă la textul de agitație electorală ce vizează un candidat la alegerile prezidențiale, deși reclamantul are calitatea de participant la referendum, ceea ce înseamnă o calitate distinctă pentru un scrutin distinct.

Adițional, legalitatea campaniei electorale presupune și transparența financiară a veniturilor și cheltuielilor. Așadar, reclamantul, având doar calitatea de participant la referendum, nu și cea de concurent electoral la alegerile prezidențiale, nu poate desfășura agitație electorală la alegerile prezidențiale din 20 octombrie 2024, precum și nu poate utiliza resursele financiare din contul „Fond electoral” destinat referendumului republican pentru alte destinații decât campania aferentă acestui scrutin. Or, potrivit art.56 alin. (6) din Codul electoral nr. 325/2022, toate mijloacele financiare aferente finanțării campaniei electorale vor fi gestionate prin intermediul contului „Fond electoral”.

Cu privire la lipsirea de alocații de la bugetul de stat pentru o durată de 4 luni, începând cu luna noiembrie 2024, Comisia reține prevederile art. 102 alin. (4) din Codul electoral nr. 325/2022, potrivit cărora Comisia Electorală Centrală aplică partidelor politice înregistrate în calitate de concurenți electorali sancțiunea complementară privind lipsirea de alocații de la bugetul de stat pentru o perioadă de la 2 luni până la un an doar în cazul aplicării repetate a sancțiunii sub formă de avertisment în cursul unei perioade electorale pentru încălcări privind finanțarea grupurilor de inițiativă și/sau a campaniei electorale.

În acest sens, prin hotărârea sa nr. 3066 din 12 octombrie 2024 „Cu privire la supravegherea finanțării activităților participanților la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024, la situația din 30 septembrie 2024”,

reclamantului i-a fost aplicată sancțiunea avertismentului pentru nerespectarea prevederilor art. 56 alin. (9) din Codul electoral nr. 325/2022 și pct. 63 din Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1185/2023.

În partea ce vizează libertatea de exprimare, acesta reprezintă un drept esențial al unei societăți democratice. Orice limitare a dreptului la libera exprimare trebuie să se facă cu respectarea standardului proporționalității prevăzute de art. 54 din Constituția Republicii Moldova. Totodată, libertatea de exprimare nu reprezintă un drept absolut, acesta putând fi supus restricțiilor pentru protecția drepturilor altor persoane.

În același context, Comisia reține prevederile art. 3 alin. (3) din Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare și ale art. 70 alin. (2) din Codul electoral nr. 325/2022, care dispun că exercițiul acestui drept poate fi supus unor formalități, condiții, restricții sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, ocrotirea sănătății sau protecția moralei, protecția reputației, apărarea drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

De remarcat și art. 3 alin. (5) din Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare care statuează că garanțiile privind libertatea de exprimare nu se extind asupra discursurilor care incită la ură sau la violență. Prin urmare, libertatea de exprimare, inclusiv în acțiuni de agitație electorală, nu reprezintă un drept absolut și poate fi supus unor restricții în măsura în care acesta contravine legislației și ordinii publice.

Cu referire la modul de desfășurare a procedurii administrative, deși reclamantul invocă lipsa accesului la dosarul administrativ, dar și examinarea procedurii administrative în ședință închisă. Vis-a-vis de aceste argumente, CEC relevă că reclamantul nu a depus o cerere de acces la dosarul administrativ, or, potrivit art. 83 alin. (1) din Codul administrativ, autoritatea publică care conduce procedura administrativă acordă participanților la procedură accesul la dosarul administrativ.

Referitor la pretinsul caracter închis al ședinței, prevederile art. 67 alin. (1) din Codul administrativ statuează că, ședințele organelor colegiale sunt publice, dacă legea nu prevede altfel. Alineatul (4) din același articol statuează că participarea la ședințele publice a persoanelor și a asociațiilor interesate se face în incinta locurilor disponibile în sala de ședințe.

Sușține că, ședința Comisiei Electorale Centrale din 19 octombrie 2024 a fost deschisă pentru publicul larg interesat să participe la lucrările acesteia. Totodată, pentru a respecta prevederile art. 70 alin. (3) din Codul electoral nr.

325/2022 și având în vedere că la procedura administrativă au participat concurenți electorali, și anume participanți la referendum, dar și candidați la alegerile prezidențiale, s-a decis desfășurarea ședinței publice fără transmisiune în direct. Despre acest fapt s-a anunțat în cadrul ședinței Comisiei Electorale Centrale din 18 octombrie 2024.

Suplimentar, pentru participarea la ședință, participanții la procedura administrativă au fost informați despre data și ora ședinței prin poșta electronică la data de 18 octombrie 2024, fiindu-le asigurată și conexiunea de la distanță la ședință.

Pe motivele expuse, solicită pârâțul respingerea acțiunii.

Argumentele părților în ședința de judecată.

Reprezentantul reclamantului Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, avocatul Bayram Natalia și Caraman Diana în ședința instanței de judecată au susținut cererea de chemare în judecată conform obiectului și temeiului invocat, solicitând admiterea acesteia.

Reprezentantul pârâțului Comisia Electorală Centrală, Bondari Stanislav în ședință a pledat pentru respingerea acțiunii.

Acțiunea este admisibilă.

În privința admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ Completul de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reține următoarele.

Potrivit art. 2 alin. (2) Cod administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

Potrivit art. 3 Cod administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înlăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Potrivit art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Potrivit art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi

revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art. 39 Cod administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Potrivit art. 189 alin. (1) Cod administrativ, (1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Din interpretarea logico-juridică a normelor precitate, rezultă că unul din elementele definitorii ale acțiunii în contencios administrativ, este revendicarea unui drept propriu, vătămat prin una din formele activității administrative, or, acțiunea în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat.

În conținutul acțiunii depuse, Partidul Comuniștilor din Republica Moldova a invocat că, prin activitatea administrativă a Comisiei Electorale Centrale i-a fost încălcat dreptul de a difuza materiale electorale, fapt care a afectat dreptul de efectuare a agitației electorale, cu încălcarea dreptului fundamental la alegeri libere și dreptul de a fi ales, precum și cu aplicarea sancțiunii de privare a dreptului de a primi alocații bugetare pe un termen de 4 luni.

Potrivit art. 206 alin. (1) lit.a) Cod administrativ, (1) O acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare);

La caz, reieșind din obiectul acțiunii se atestă că reclamantul a formulat o acțiune în contestare. Or, potrivit solicitărilor reclamantul Partidul Comuniștilor din Republica Moldova acesta pretinde anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3128 din 19.10.2024 cu privire la sesizarea nr. CEC-10RR/1 din 14.10.2024.

Potrivit art. 191 alin. (3) Cod administrativ, Curtea de Apel Chișinău soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva actelor emise de Banca Națională a Moldovei, precum și acțiunile în contencios administrativ atribuite în competența sa prin Codul electoral.

Potrivit art. 98 Cod electoral, (1) În ordinea procedurii contenciosului administrativ, instanțele de judecată competente examinează acțiunile în domeniul electoral după cum urmează: 2) Curtea de Apel Chișinău soluționează în primă instanță: a) contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor și a actelor administrative ale Comisiei Electorale Centrale.

Potrivit art. 209 alin. (1) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 95 alin. (1) și (8) Codul electoral, (1) În perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea. (8) Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin.(1).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că acțiunea înaintată de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, întrunește condițiile de admisibilitate, or, actele cauzei atestă că Comisia Electorală Centrală a aprobat Hotărârea nr. 3128 la data de 19 octombrie 2024, iar acțiunea a fost depusă la instanța competentă la 22 octombrie 2024.

Totodată, se atestă că, reclamantul a prezentat dovada achitării taxei de timbru în sumă de 200 lei în conformitate cu prevederile art. 2 al Legea taxei de stat, nr. 213 din 31.07.2023.

Aprecierea instanței ce ține de temeinicia acțiunii:

Completul judiciar notează că, în conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit.a)–e).

Conform art. 225 Cod administrativ, (1) Instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. (2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Conform art. 219 alin. (1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Conform art. 93 alin. (1) Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

Potrivit art. 18 Codul electoral, misiunea Comisiei Electorale Centrale este crearea condițiilor optime pentru exercitarea nestingherită de către cetățenii Republicii Moldova a dreptului constituțional de a alege și de a fi aleși în cadrul

unor alegeri libere și corecte, inclusiv prin asigurarea respectării legislației cu privire la finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale.

Potrivit art. 26 Codul electoral, (1) În calitate de organ independent de supraveghere și control privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, Comisia Electorală Centrală:

f) examinează sesizările și contestațiile privind încălcarea legislației cu privire la finanțarea partidelor politice, a campaniilor electorale și a grupurilor de inițiativă.

k) exercită alte atribuții de supraveghere și control al respectării legislației cu privire la finanțarea partidelor politice, a campaniilor electorale și a grupurilor de inițiativă, în conformitate cu prevederile prezentului cod și ale Legii nr.294/2007 privind partidele politice.

Completul specializat în examinarea acțiunilor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reține că, potrivit sesizării Partidului Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate” nr. 10RR/1 din 14 octombrie 2024 a solicitat Comisiei Electorale Centrale:

1. Examinarea în regim prioritar a sesizării;
2. Verificarea acțiunilor/faptelor Partidului Comuniștilor din Republica Moldova (participant la Referendum) și a lui Vasile Tarlev (candidat la funcția de Președinte) prin prisma finanțării campaniei electorale și reflectării corecte a acestora în rapoartele financiare, cât și a respectării prevederilor legale privind publicitatea electorală;
3. Verificarea legăturilor, acțiunilor comune și concertate între Partidul Comuniștilor în Republica Moldova (participant la Referendum) și Vasile Tarlev (candidat la funcția de Președinte), prin prisma respectării legislației electorale și finanțării campaniei electorale și reflectării corecte a acestora în rapoartele financiare;
4. Tragerea la răspundere a persoanelor responsabile de comiterea faptelor ilicite, cu aplicarea sancțiunilor corespunzătoare;
5. Interzicerea imediată a distribuirii afișajelor și publicității electorale semnalate.

Potrivit art. 101 Codul electoral, (1) Hotărârea pe marginea contestațiilor se adoptă cu votul majorității absolute a membrilor organului electoral, în conformitate cu procedura descrisă în regulamentul de activitate al acestui organ.

(2) Organul electoral, după examinarea contestației, este în drept să adopte următoarele soluții:

- a) să declare inadmisibilă contestația;
- b) să admită integral sau parțial contestația;
- c) să respingă contestația ca fiind neîntemeiată;

d) să constate încălcările prevederilor cadrului normativ electoral și/sau să oblige părțile să înlăture încălcările stabilite;

e) să aplice sau să solicite aplicarea sancțiunilor pentru încălcările constatate.

(3) În cazul contestării hotărârilor emise de organele electorale ierarhic inferioare, organul electoral ierarhic superior are dreptul:

a) să declare inadmisibilă contestația;

b) să respingă contestația și să mențină în vigoare hotărârea organului electoral ierarhic inferior;

c) să admită contestația și să modifice sau, după caz, să anuleze parțial ori integral hotărârea organului electoral ierarhic inferior, adoptând o nouă hotărâre.

(4) În cazul contestațiilor privind reflectarea alegerilor de către furnizorii de servicii media, Consiliul Audiovizualului adoptă decizii și întreprinde măsurile de rigoare în conformitate cu procedura stabilită de Codul serviciilor media audiovizuale, cu excepția termenelor și a procedurii aplicabile conform prezentului cod.

(5) Hotărârile organelor electorale și deciziile Consiliului Audiovizualului emise în condițiile prezentului capitol sunt executorii din momentul adoptării, cu excepția cazurilor de suspendare a executării acestora. Executarea hotărârilor organelor electorale adoptate în condițiile art.102 alin.(5) se suspendă de drept din momentul contestării legalității hotărârilor respective.

(6) Instanțele judecătorești adoptă și pronunță hotărâri și decizii, precum și emit încheieri în conformitate cu prevederile Codului administrativ și ale Codului de procedură civilă.

(7) Actele judecătorești emise în condițiile prezentului capitol sunt definitive și executorii din momentul pronunțării, cu excepția cazurilor de suspendare a executării acestora.

Comisia Electorală Centrală prin Hotărârea nr. 3128 din 19 octombrie 2024, a hotărât următoarele:

1. Se admite parțial sesizarea înregistrată sub nr. CEC-10RR 1 din 14 octombrie 2024 a reprezentantului participantului la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024, Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”

2. Se respinge cererea, în partea ce vizează acțiunile concertate ale Partidului Comuniștilor din Republica Moldova și candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Vasile Tarlev, la plasarea materialelor de agitație electorală.

3. Se aplică Partidului Comuniștilor din Republica Moldova sancțiunea avertismentului pentru încălcarea prevederilor art. 70 din Codul electoral nr. 325/2022, art. 7 și 9 din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate și pct. 19 din Regulamentul privind modul de furnizare, distribuire și difuzare a publicității

politice, electorale și a mesajelor de interes public, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1155/2023.

4. Se aplică Partidului Comuniștilor din Republica Moldova sancțiunea avertismentului pentru utilizarea contrar destinației a mijloacelor din contul „Fond electoral”, respectiv încălcarea pct. 64 din Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1185/2023.

5. Se aplică Partidului Comuniștilor din Republica Moldova sancțiunea complementară de privare de alocații pe un termen de 4 luni, începând cu luna noiembrie 2024.

6. Hotărârea se remite Inspectoratului General al Poliției pentru constatarea și examinarea acțiunilor prin prisma art. 50 alin. (2) din Codul contravențional nr. 218/2008 pentru încălcarea art. 70 din Codul electoral nr. 325/2022, art. 7 și 9 din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate și pct. 19 din Regulamentul privind modul de furnizare, distribuire și difuzare a publicității politice, electorale și a mesajelor de interes public, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1155/2023. [...]

Prin prezenta acțiune, reclamantul Partidul Comuniștilor din Republica Moldova revendică încălcarea dreptului său, manifestat prin restrângerea dreptului de a difuza materiale electorale, subsecvent fiindu-i încălcat dreptul la alegeri libere și dreptul de a fi ales, iar prin aplicarea sancțiunii de privare a dreptului de a primi alocații bugetare pe un termen de 4 luni, în același context Partidul Comuniștilor din Republica Moldova reclamă faptul lipsei competenței Comisiei Electorale Centrale la emiterea hotărârii, aplicând prevederi irelevante, a demonstrat părtinire, fiind încălcat dreptul reclamantului la o campanie echitabilă, fiind sfidate principiile fundamentale ale dreptului la alegeri libere, libertatea de opinie, libertatea de asociere.

Potrivit art. 70 Codul electoral, (1) Cetățenii Republicii Moldova, partidele politice, blocurile electorale, candidații și persoanele de încredere ale candidaților au dreptul de a supune discuțiilor libere și sub toate aspectele programele electorale ale concurenților electorali, calitățile politice, profesionale și personale ale candidaților, precum și de a face agitație electorală în cadrul adunărilor, mitingurilor, întâlnirilor cu alegătorii, prin intermediul mass-mediei, prin expunerea de afișe electorale sau prin intermediul altor forme de comunicare.

(2) *Exercițiul acestui drept poate fi supus unor formalități, condiții, restricții sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, ocrotirea sănătății sau protecția moralei, protecția reputației, apărarea drepturilor altora, pentru a*

împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

(3) Indiferent de tipul scrutinului, campania electorală începe la data înregistrării concurentului electoral, dar nu mai devreme de 30 de zile înainte de ziua votării, *și se încheie* la data anulării înregistrării concurentului electoral sau *în ziua de vineri înainte de ziua votării*. În cazul alegerilor prezidențiale și al celor locale, candidații care au trecut în al doilea tur de scrutin pot desfășura campanie electorală după stabilirea datei celui de-al doilea tur de scrutin prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale, dar nu mai târziu de 10 zile înainte de ziua alegerilor.

(4) În programele electorale, în materialele de agitație electorală, în acțiunile de agitație electorală și în publicitatea electorală care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum nu pot fi utilizate imagini ce reprezintă culte religioase sau părți componente ale acestora, persoane oficiale străine, instituții de stat sau autorități publice de peste hotare, organizații internaționale, precum și atributele partidelor politice declarate neconstituționale. *Se interzic combinarea de culori și/sau sunete care evocă simboluri ale altui stat, utilizarea materialelor în care apar personalități istorice de peste hotare, simbolistica unor state străine sau organizații internaționale sau imaginea unor persoane oficiale străine, dacă acestea duc la contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constituțional.* Prin derogare, prevederile respective nu se aplică în cazurile ce vizează angajamentele asumate de Republica Moldova în baza acordurilor internaționale încheiate cu Uniunea Europeană.

(7) Modalitatea plasării în condiții egale a publicității electorale pe panourile publicitare, inclusiv pe cele aflate în proprietate privată, se aprobă de Comisia Electorală Centrală în baza unui regulament.

(8) Răspunderea pentru conținutul materialelor electorale publicitare, difuzate sau publicate, o poartă grupul de inițiativă, concurentul electoral sau participantul la referendum. *Materialele publicitare trebuie să corespundă cerințelor stabilite la art.9 din Legea nr.62/2022 cu privire la publicitate.*

(12) *Agitația electorală se admite doar până în ziua de vineri înainte de ziua votării.*

(14) *Prevederile prezentului articol se aplică în mod corespunzător și participanților la referendum.*

În această ordine de idei, instanța de judecată a stabilit că reclamantul Partidul Comuniștilor din Republica Moldova a fost înregistrat în calitate de participant la referendum.

Potrivit acțiunii se atestă că reclamantul Partidul Comuniștilor din Republica Moldova nu a negat faptul că acesta a comandat tipărirea unor afișe destinate referendumului constituțional din data de 20 octombrie 2024, care a avut loc în aceeași zi cu alegerile prezidențiale, cu textul reținut de către Comisia Electorală Centrală în hotărârea contestată, în acest sens reclamantul menționând că și-a exercitat dreptul la liberă exprimare, totodată, reclamantul nu a negat faptul că într-un afiș electoral este menționat concurentul electoral – Sandu Maia, cu toate că în cadrul procedurii administrative și în ședința judiciară reprezentantul PCRМ, Caraman Diana, a menționat că în acest sens afișul era îndreptat în adresa Președintelui Republicii Moldova, Sandu Maia și nicidecum al concurentului electoral Sandu Maia, iar în acest fel, reclamantul pretinde că fondul electoral a fost cheltuit conform regulilor stabilite la art. 70 alin. (1) Codul electoral.

Potrivit art.56 alin. (6) Codul electoral, toate mijloacele financiare aferente finanțării campaniei electorale vor fi gestionate prin intermediul contului „*Fond electoral*”.

În această ordine de idei, Completul specializat evidențiază că reclamantul Partidul Comuniștilor din Republica Moldova nu este înregistrat în calitate de participant la alegerile prezidențiale, prin urmare este întemeiată poziția Comisiei Electorale Centrale materializată prin hotărârea nr. 3128 din 19.10.2024 în acest sens, or, materialele de agitație electorală al unui participant la referendum urmează a se referi la avantajele sau dezavantajele plebiscitului, precum și oportunitatea participării sau neparticipării la acesta și nicidecum nu pot fi îndreptate împotriva unui concurent electoral, participant la scrutinul prezidențial Astfel, fondurile electorale destinate participării la referendum nu pot fi utilizate în vederea tipării unor pliante cu un text menit să discrediteze un concurent electoral în cadrul alegerilor prezidențiale.

Instanța nu va reține argumentele reprezentantului reclamantului, Caraman Diana, precum că destinatarul afișului electoral cu denumirea generică „*Moldova e în pericol! Poporului îi va fi răpit pământul!*” o vizează pe Sandu Maia în calitatea sa de Președinte al Republicii Moldova, întrucât în primul rând este vorba despre aceeași persoană, iar din textul acestuia nu se face referire la calitatea acesteia de președinte, ci în particular pe Sandu Maia și Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate, adică al candidatului electoral în cadrul alegerilor prezidențiale și partidul care îl susține.

În această ordine de idei, Completul specializat evidențiază că alegerile prezidențiale și referendumul constituțional republican, stabilite pentru data de 20 octombrie 2024, reprezintă două tipuri de scrutine distincte, nefiind interdependente. Respectiv, pot să desfășoare agitație electorală pentru unul sau pentru ambele scrutine subiecții abilitați cu acest drept, obținut în urma înregistrării de organul electoral separat pentru fiecare tip de scrutin.

Astfel, având în vedere că Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, fiind înregistrat doar în calitate de participant la referendum, nu are calitatea de concurent electoral la alegerile prezidențiale, nu poate desfășura agitație electorală la alegerile prezidențiale din 20 octombrie 2024 și nu poate utiliza resursele financiare din contul „*Fond electoral*” destinat referendumului republican pentru alte destinații decât campania aferentă acestui scrutin.

În conformitate cu art. 102 alin. (2) lit. a) Codul electoral, pentru încălcarea actelor normative în domeniul electoral, Comisia Electorală Centrală sau, după caz, consiliul electoral de circumscripție, din oficiu sau în temeiul cererii formulate de o altă autoritate competentă ori la cererea contestatarilor, poate aplica sau solicita aplicarea următoarelor sancțiuni de bază sau complementare: a) avertismentul.

Prin urmare, corect Comisia Electorală Centrală pentru încălcarea menționată a aplicat reclamantului PCRM sancțiunea de avertisment la pct. 4 al hotărârii.

Cu referire la alegațiile reclamantului, precum că Comisia Electorală Centrală la adoptarea Hotărârii nr. 3128 din 19.10.2024 a încălcat competența, în special la aplicarea sancțiunii la pct. 3, neavând atribuții potrivit art. 50 al Legii nr. 62 din 17.03.2022 cu privire la publicitate, de a aplica careva sancțiuni concurenților electorali.

În conformitate cu art. 4 alin.(2) Legea nr. 62 din 17.03.2022, în domeniul publicității politice, *prezenta lege se aplică în măsura în care nu contravine prevederilor Codului electoral.*

Astfel, din textul normei date, se atestă indubitabil că Legea cu privire la publicitate se aplică în coroborare cu prevederile Codului electoral în materia publicității electorale.

Conform art. 7 Legea nr. 62 din 17.03.2022, (1) Publicitatea trebuie să fie identificată fără ca consumatorul de publicitate să dețină cunoștințe speciale.

(2) Publicitatea trebuie să conțină informații ce corespund realității. Această prevedere nu aduce atingere practicilor publicitare curente și legitime, ce constau în formularea unor afirmații exagerate sau care nu trebuie înțelese în sens literal.

(3) Este interzisă:

- a) publicitatea subliminală;
- b) publicitatea înșelătoare;
- c) publicitatea imorală;
- d) publicitatea discriminatorie;
- e) publicitatea sexistă;
- f) *publicitatea care poate provoca panică, poate instiga la violență sau la acțiuni periculoase, în măsură să prejudicieze sănătatea ori să amenințe securitatea oamenilor;*

g) publicitatea care încurajează, în mod direct sau indirect, un comportament contrar legii;

h) publicitatea care conține în mod nejustificat imagini ale unor situații periculoase, acțiuni, exerciții, obiceiuri, prin care sunt ignorate securitatea sau mijloacele de securitate;

i) publicitatea prin care se denigrează produse, servicii sau profesii, chiar fără a fi menționate explicit;

j) publicitatea care utilizează neautorizat simbolică de stat a Republicii Moldova sau a altor state;

k) publicitatea care nu este însoțită de datele de identificare în publicitate și/sau mijloacele de individualizare ale furnizorului de publicitate sau ale difuzorului de publicitate;

l) publicitatea care conține un text necorespunzător din punctul de vedere al normelor ortografice curente.

Potrivit art. 9 Legea nr. 62 din 17.03.2022, (1) În perioada extraelectorală, conținutul publicității politice trebuie să corespundă prevederilor art. 7 din prezenta lege. În perioada electorală, prevederile art. 7 din prezenta lege se aplică în măsura în care nu contravin prevederilor Codului electoral.

(2) Publicitatea politică trebuie să conțină:

a) genericul „Publicitate politică”;

b) datele de identificare în publicitate ale persoanei care a plătit pentru difuzarea publicității politice, cu excepția informațiilor prevăzute la alin. (3);

c) data și numărul ordinului bancar de plată, având ca obiect plata pentru difuzarea publicității politice.

(3) Publicitatea politică nu poate să conțină niciuna dintre următoarele informații:

a) datele de identificare în publicitate ale comerciantului, inclusiv ale comerciantului care a plătit pentru difuzarea publicității politice, cu excepțiile prevăzute la alin. (4);

b) mijloacele de individualizare ale comerciantului;

c) produsele sau mijloacele de individualizare ale produselor comerciantului;

d) datele de identificare în publicitate ale unei entități din sectorul public sau mijloacele de individualizare ale acesteia.

(4) Informațiile ce trebuie incluse în conținutul publicității politice sunt stabilite de Comisia Electorală Centrală, în conformitate cu Codul electoral.

Potrivit pct. 19 al Regulamentului privind modul de furnizare, distribuire și difuzare a publicității politice, electorale și a mesajelor de interes public, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1155 din 04.08.2023, fiecare material de publicitate politică, preelectorală, electorală sau mesaj de interes public difuzat trebuie să includă specificațiile privind transparența acesteia: denumirea

lizibilă, ușor de deslușit și inteligibilă, a furnizorului care l-a comandat și numele/denumirea subiectului publicității sau mesajului de interes public. În specificațiile privind transparența se poate folosi numele/denumirea completă, acronimele sau logotipul distinctiv. Specificațiile privind transparența fiecărui material difuzat trebuie să includă genericul „Publicitate politică”, „Publicitate preelectorală”, „Publicitate electorală” sau „Mesaj de interes public” și să fie însoțit de mențiunea „Achitat conform facturii/conform contractului nr. ____ din ____ 20__”.

Conform art. 27 lit. a) Codul electoral, în perioada electorală, Comisia Electorală Centrală are următoarele atribuții: supraveghează executarea prevederilor prezentului cod și ale altor acte normative care conțin dispoziții referitoare la desfășurarea alegerilor.

Astfel, într-adevăr dispozițiile art. 50 al Legii cu privire la publicitate, stabilesc organele cu atribuții de control al respectării legislației cu privire la publicitate, însă din textul normei respectivă nu rezultă că aceasta reprezintă o listă exhaustivă, iar competența de a aplica sancțiunea prevăzută la art. 50 Codul contravențional îi revine poliției, fapt expres specificat la pct. 6 al hotărârii.

La caz, sancțiunea aprobată la pct. 3 al hotărârii reprezintă o sancțiune electorală, care se aplică pentru încălcarea dispozițiilor art. 70 Codul electoral cu privire la desfășurarea agitației electorale, care prin prisma dispozițiilor art. 27 lit. a) Cod electoral este competentă de a monitoriza campania electorală al participanților în cadrul acesteia, totodată, legea îi conferă Comisiei Electorale Centrale în calitate de organ colegial, oportunitatea de a examina caracterul publicității electorale și corespunderea acesteia cu exigențele art. 7 și 9 al Legii cu privire la publicitate în contextul în care această publicitate implică desfășurarea alegerilor.

În aceste condiții, Comisia Electorală Centrală era în drept și deținea competența de a aplica reclamantului sancțiunea de avertisment prevăzută la pct. 3 al Hotărârii nr. 3128 din 19.10.2024.

Cu referire la conținutul afișului electoral, la care reclamantul pretinde că textul acestuia reprezintă judecăți de valoare, iar prin sancționarea acestuia i se restricționează dreptul la liberă exprimare, Completul specializat le apreciază critic, reieșind din următoarele motive.

Prin urmare, instanța de judecată reține că afișul electoral al reclamantului PCRM, cu genericul „Pe 20 octombrie să spunem „NU” EU la Referendum” nu se încadrează în limitele prevăzute de art. 70 Codul electoral și nu pot fi acoperite prin pretinsul drept la liberă exprimare al reclamantului.

Potrivit art. 26 al Legii cu privire la Curtea Constituțională nr. 317-XIII din 13.12.1994, (1) Curtea Constituțională adoptă hotărâri, decizii și emite avize.

(2) Hotărârile și avizele se adoptă în numele Republicii Moldova.

(3) După adoptare, actele Curții Constituționale se pronunță în plen.

(4) *Hotărârile și avizele Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în decursul a 10 zile de la data adoptării.*

(5) *Actele Curții Constituționale nu sînt supuse nici unei căi de atac, sînt definitive și intră în vigoare la data adoptării. La decizia Curții, unele acte intră în vigoare la data publicării sau la data indicată în ele.*

(6) Actele Curții Constituționale sînt semnate de Președintele Curții sau de judecătorul care îl înlocuiește.

(7) Hotărârile Curții Constituționale produc efect numai pentru viitor.

În această ordine de idei, corect a statuat Comisia Electorală Centrală că conținutul mesajului distribuit în afișele electorale de PCRM contravine și Avizului nr. 1 din 16.04.2024 al Curții Constituționale a Republicii Moldova pe marginea proiectului de lege pentru modificarea Constituției prin referendum (aderarea la Uniunea Europeană), adoptat la sesizarea nr.84c-/2024 din 09 aprilie 2024 a unui grup de deputați, act al Curții Constituționale care are caracter obligatoriu și nu poate fi pus în discuție acest aspect.

În ceea ce privește argumentele reclamantului Partidul Comuniștilor al Republicii Moldova cu privire la faptul că prin prisma art. 98 alin. (4) Codul electoral, unica autoritate de a examina conținutul materialelor publicitare este instanța de judecată, Completul specializat urmează să le respingă.

Conform art. 98 alin. (4) Codul electoral, *acțiunile ce țin de garantarea exercitării dreptului la libera exprimare*, precum și a unui echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare, apărarea onoarei și demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie, înaintate în perioada electorală se examinează de instanța de drept comun conform Legii nr.64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, în termenele prevăzute la art.100.

Potrivit art. 1 Legea nr. 64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, (1) Prezenta lege are scopul de a garanta exercitarea dreptului la libera exprimare, precum și un echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare și apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale și vieții private și de familie ale persoanei.

(2) Prezenta lege nu reglementează raporturile juridice ce țin de accesul la informații, acordarea dreptului la replică concurenților electorali în campania electorală și apărarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe.

Astfel, prevederile art. 98 alin. (4) Codul electoral, prevăd aplicabilitatea prevederilor Legii nr.64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, și premisele dreptului la acțiune pentru atare categorie de litigii – adică o modalitate de revendicare al drepturilor încălcate prin răspândirea unor informații cu depășirea limitei dreptului la liberă exprimare.

La caz, se aplică dispozițiile art. 70 Codul electoral, care stabilesc expres condițiile de desfășurare al unei agitații electorale, depășirea limitelor cărora atrage sancțiunile prevăzute de legea enunțată, iar apelarea reclamantului la dispozițiile Legii cu privire la libertatea de exprimare reprezintă o modalitate de apărare al reclamantului într-o altă cauză în care se semnalează încălcările admise de către un concurent electoral, drept care nicidecum nu poate fi exercitat pe calea de acțiune, or aceasta se depune de către un concurent electoral, care prin informația răspândită s-a considerat defăimat, ceea ce la caz nu se atestă.

În altă ordine de idei, reclamantul invocă că prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3128 din 19.10.2024, acestuia îi este îngădit dreptul la liberă exprimare.

Prevederile art.32 alin. alin (1) și (2) Constituția Republicii Moldova stabilesc că, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane. Principiul dat garantează fiecăruia libertatea gândirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin orice mijloc legal posibil. Acesta cuprinde dealtfel și libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații, ori idei fără amestecul autorităților publice.

Totodată, în context, Colegiul civil reține faptul că, libertatea de exprimare prevăzută de art.10 CEDO este una dintre libertățile fundamentale, care are un rol special în orice societate democratică, putând fi catalogată chiar ca una dintre garanțiile acesteia, o condiție a progresului acesteia și ale dezvoltării fiecăruia.

În acest sens instanța reține, în speță că, sub rezerva paragrafului 2 din art. 10, libertatea de exprimare este valabilă nu numai pentru informațiile sau ideile primite favorabil ori considerate ca inofensive sau indiferente, dar și cele pentru care rănesc, șochează sau neliniștesc, precum și privește nu numai conținutul informațiilor dar totodată și mijloacele de transmisiune sau de captare a acestora, deoarece orice restricție adusă lor atinge dreptul de a primi și comunica informații.

Conform prevederilor însă din paragraful 2 al articolului, exercitarea libertății de exprimare presupune „obligații și responsabilități”,...Datorită acestor „obligații și responsabilități” inerente exercitării libertății de exprimare, protecția acordată de art. 10...în ceea ce privește relatarea cu privire la chestiunile de interes general, este supusă condiției ca.. să acționeze cu bună credință pentru a oferi informații corecte și credibile...

În acest sens, Cureau Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că „amestecul autorităților publice” în dreptul la libertatea de exprimare, prin constatarea încălcării dreptului la reputație profesională și obligarea plății prejudiciilor, nu constituie o violare a articolului 10 din Convenție, dacă ea este „prevăzută de lege”, „urmărește un scop sau scopuri care sunt legitime în

conformitate cu paragraful 2 al articolului” și este „necesară într-o societate democratică” pentru a atinge un astfel de scop sau scopuri, or, protecția reputației unei persoane urmărește un scop legitim, astfel încât poate constitui temei pentru instanțele de judecată de a aduce limitări dreptului la libertatea de exprimare (hotărîrea din 21.12.2004 în cauza Busuioc contra Moldovei, hotărîrea din 29.07.2008 în cauza Flux (nr.6) contra Moldovei, etc.).

Așadar, în speță, urmează a fi stabilită existența unui echilibru între respectarea dreptului la libertatea de exprimare și a obligației de a desfășura o agitație electorală în conformitate cu exigențele legii.

Completul specializat evidențiază că în prezenta cauză, s-a demonstrat cu certitudine furnizarea de către reclamantul Partidul Comuniștilor al Republicii Moldova prin afișele electorale cu referire la referendumul constituțional din 20 octombrie 2024, al unor informații cu caracter fals și manipulator, care au scopul de a induce în eroare votanții, provocând sentimente de panică și frică în rândul alegătorului, în sensul determinării ultimilor la opțiunea aspirată de către reclamant. Nu în ultimul rând, impactul răspândirii acestor informații urmează a fi evaluată în contextul geopolitic contemporan.

Prin urmare, din moment ce reclamantul invocă că îi este afectat dreptul la libera exprimare, instanța de judecată, în ceea ce privește aceste ingerințe, urmează să țină cont de principiul proporționalității, care presupune regula „*triplului test*”: a) limitarea este prevăzută de lege, b) protejează un interes legitim, c) să fie necesară într-o societate democratică.

Astfel, cu referire la primul criteriu – este evident faptul că limitarea invocată este prevăzută de lege, fiind stabilit supra că prevederile art. 70 alin. (4) Cod electoral interzic răspândirea informațiilor din categoria celor evidențiate supra, totodată răspândirea afișelor de agitație electorală urmează a fi raportată și la respectarea dispozițiilor art. 7 al Legii nr. 62 din 17.03.2022 cu privire la publicitate.

În ceea ce presupune cel de-al doilea criteriu al principiului proporționalității prin prisma „*triplului test*” – protecția unui interes legitim, Completul specializat urmează să accentueze că prin restrângerea dreptului la liberă exprimare invocat de către reclamant este urmărit scopul menținerii ordinii publice, orânduirii constituționale, dar și al protecției sănătății publice.

În ceea ce privește cel de-al treilea criteriu – măsura respectivă este una necesară într-o societate democratică, referindu-se preponderent la spiritul desfășurării unei campanii electorale corecte, prin furnizarea publicului larg al unor informații relevante și de încredere, cu excluderea informațiilor eronate și manipulatorii, menite să dezbină și să creeze sentimente de ură, frică și incertitudine.

Evaluând corespunderea ingerinței standardelor unei societăți democratice, Curtea subliniază importanța dreptului și necesitatea de a se opune imixtiunilor arbitrare, acțiunea necesară într-o societate democratică fiind determinată în raport cu echilibrul atins între drepturile individului și interesul public conform regulii proporționalității.

Astfel, exercitarea drepturilor individuale trebuie întotdeauna să fie apreciată în raport cu interesul public, recurgându-se astfel, la verificarea echilibrului atins între drepturile individuale pretinse încălcate și interesele proprii societății.

În stabilirea necesității ingerinței, Înalta Curte statuează asupra proporționalității acesteia cu privire la situația faptică, adică decide dacă a existat o nevoie presantă de a restricționa drepturile sau libertățile inerente reclamantului în modul efectuat de autoritățile statale, pentru a satisface scopurile elucidate într-o societate democratică.

Instanța de judecată urmează să accentueze asupra faptului că dreptul la liberă exprimare nu este unul absolut și acesta poate fi supus unor limite, în special în contextul în care acestea sunt îndreptate spre respectarea interesului public, iar apelarea reclamantului la dreptul respectiv în vederea acoperirii unor acțiuni cu impact vădit negativ este calificat ca fiind unul inadmisibil într-o societate democratică.

Mai mult ca atât, instanța de judecată consideră că prin sancțiunea stabilită de Comisia Electorală Centrală prin Hotărârea nr. 3128 din 19.10.2024, reclamantului Partidul Comuniștilor al Republicii Moldova nu i-a fost încălcat dreptul la liberă exprimare, în condițiile în care afișele electorale deja au fost puse în circulație de către ultimul, nefiind restricționată prin activitatea administrativă al Comisiei Electorale Centrale răspândirea acestora până la data de 19 octombrie 2024, iar din conținutul hotărârii contestate se atestă că este inoportună retragerea materialelor electorale în contextul în care agitația electorală era permisă până în ziua de vineri – 18 octombrie 2024 prin prisma art. 70 alin. (12) Cod electoral.

Potrivit art. 102 alin. (4) Codul electoral, Comisia Electorală Centrală aplică partidelor politice înregistrate în calitate de concurenți electorali sancțiunea complementară privind lipsirea de alocații de la bugetul de stat pentru o perioadă de la 2 luni până la un an doar în cazul aplicării repetate a sancțiunii sub formă de avertisment în cursul unei perioade electorale pentru încălcări privind finanțarea grupurilor de inițiativă și/sau a campaniei electorale.

Instanța de judecată evidențiază faptul că reclamantului Partidul Comuniștilor din Republica Moldova i-a fost aplicată sancțiunea prevăzută la pct. 5 al hotărârii, cu privire la privarea de alocații bugetare pe un termen de 4 luni, începând cu luna noiembrie 2024, în condițiile în care anterior prin Hotărârea nr. 3066 din 12.10.2024 „Cu privire la supravegherea finanțării activităților participanților la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024, la

situația din 30 septembrie 2024”, PCRМ i-a fost aplicată sancțiunea avertismentului pentru nerespectarea prevederilor art. 56 alin. (9) Codul electoral și pct. 63 din Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă și campaniilor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1185/2023.

Completul specializat evidențiază că, această hotărâre este în vigoare și produce efecte, nefiind anulată, prin urmare, condițiile cu privire la aplicarea sancțiunii complementare sunt întrunite, or după cum a fost stabilit supra, reclamantul a admis încălcările constatate supra, iar autoritatea publică la stabilirea acestei sancțiuni și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege, cu respectarea principiului proporționalității, reieșind din abaterile admise anterior, precum și principiului bunei-credințe în cadrul desfășurării activității administrative.

Cu referire la încălcările invocate în cadrul procedurii administrative, invocate de reclamantul Partidul Comuniștilor al Republicii Moldova, Completul specializat reține următoarele.

Potrivit art. 70 alin. (3) și (12) Codul electoral, (3) Indiferent de tipul scrutinului, campania electorală începe la data înregistrării concurentului electoral, dar nu mai devreme de 30 de zile înainte de ziua votării, și se încheie la data anulării înregistrării concurentului electoral sau în ziua de vineri înainte de ziua votării. În cazul alegerilor prezidențiale și al celor locale, candidații care au trecut în al doilea tur de scrutin pot desfășura campanie electorală după stabilirea datei celui de-al doilea tur de scrutin prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale, dar nu mai târziu de 10 zile înainte de ziua alegerilor.

(12) Agitația electorală se admite doar până în ziua de vineri înainte de ziua votării.

În temeiul art. 67 alin. (1) Codul administrativ, (1) Ședințele organelor colegiale sînt publice, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, referitor la argumentele reclamantului PCRМ precum că ședința Comisiei s-a desfășurat în lipsa emisiei directe, Completul urmează să evidențieze că în cadrul acesteia a participat candidatul electoral la alegerile prezidențiale, desemnat de Partidul Politic „Partidul Viitorul Moldovei” – Tarlev Vasile, iar măsurile respective au fost luate în vederea respectării dispozițiilor art. 70 alin. (3) și (12) Cod electoral, ședința dată fiind una publică, publicul larg avînd acces la aceasta.

Potrivit art. 83 Codul administrativ, autoritatea publică care conduce procedura administrativă acordă participanților la procedură accesul la dosarul administrativ

Referitor la argumentele apelantului cu privire la restricționarea dreptului acestuia de a avea acces la dosarul administrativ, instanța de judecată relevă că din momentul recepționării citației la 18 octombrie 2024 pentru ședința Comisiei din

19 octombrie 2024, reclamantul nu și-a valorificat dreptul de a solicita accesul la dosarul administrativ, or la actele cauzei nu se atestă vreo cerere depusă de către ultimul în acest sens.

Mai mult ca atât, reclamantul Partidul Comuniștilor al Republicii Moldova a depus la data de 17 octombrie 2024 la Comisie, referința cu nr. de intrare nr. CEC-10RR/1/R, iar în cadrul ședinței de Comisie a fost reprezentat de către Caraman Diana, astfel dreptul la apărare al reclamantului a fost asigurat.

Referitor la pretinsul comportament părtinitor al unuia dintre membrii Comisiei Electorale Centrale, Completul specializat apreciază aceste argumente ca fiind declarative și neprobate și care nu denotă asupra vicierii procedurii administrative, or în condițiile în care reclamantul a considerat că unul dintre membrii Comisiei manifestă o conduită lipsită de imparțialitate, acesta nu a fost în dreptul de a formula o cerere de recuzare în sensul prevederilor art. 50 Codul administrativ, însă nu și-a exercitat acest drept, fapt ce-i este imputabil și nu poate fi pus în discuție la această etapă, în lipsa unor probe pertinente și concludente, care să confirme cele relatate.

Prin urmare, Completul consideră că la caz nu există careva premise cu privire la anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3128 din 19.10.2024 cu privire la sesizarea nr. CEC-10RR/1 din 14.10.2024, din care motiv cererea de chemare în judecată al Partidului Comuniștilor din Republica Moldova se va respinge.

Reieșind din limitele controlului judecătoresc și norma art. 219 alin. (3) din Codul administrativ potrivit căruia, instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces, Completul judiciar constată că în cauză nu sunt întrunite temeiurile cu privire la obligarea autorității publice reexamina contestația.

Potrivit art.224 alin. (2) lit. f) Cod administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată, respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit.a)-e).

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E :

Acțiunea în contencios administrativ înaintată de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova către Comisia Electorală Centrală, cu privire la anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3128 din 19.10.2024 cu privire la sesizarea nr. CEC-10RR/1 din 14.10.2024, se respinge ca neîntemeiată.

Hotărîrea este cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 3 zile.

Președintele completului,

Judecătorii

Mîra Ghenadie

Braga Angela

Sîrbu Victoria